

Dönem : 2
Toplantı : 2

MİLLET MECLİSİ S. Sayısı : 259

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ticaret ve Kalkınma ile ilgili IV ncü kısmın eklenmesine dair Protokol ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel, Ticaret, Maliye ve Plân komisyonları raporları (1/79)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-186/6304

17 . 12 . 1965

Millet Meclisi Başkanlığına

Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 8 . 12 . 1965 tarihinde kararlaştırılan «Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ticaret ve Kalkınma ile ilgili IV. kısmın eklenmesine dair Protokol ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğuna dair kanun tasarısı» gerekçesi ve ekleriyle birlikte ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GEREKÇE

İkinci Dünya Savaşı sonunda, özellikle G. A. T. T. kurulduktan sonra meydana gelen uluslararası ticaret düzeni, geçitli gelişme merhaleleriyle bulunan ülkeler arasındaki iktisadi farklılıkları göz önüne almaksızın hepsini eşit şartlara tabi tutan, iktisadi ve ticari olayların akamını rasyonel bir şekilde etkileyecek bir temel felsefeye dayanmayan bir düzen olmuştur.

Az gelişmiş devletlerin, 1953 yılından bu yana gayretleri, uluslararası ticaretin hukukî ve müessesevi yapısını değiştirmek yolunda olmuş ve buna karşılık gelişmiş ülkeler ticari menfaatlerine yararlı olan G. A. T. T. düzenini ısrarla savunmuşlardır. 1963 yılında az gelişmiş ülkelerle ilgisi bakımından G. A. T. T.'in hukukî ve müessesevi yapısının ele alınması kararı, o zamanlar yaklaşmakta olan Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı karşısında, bugünkü ticaret düzenini korumak isteyen gelişmiş ülkelerle, bir «Uluslararası Ticaret Teşkilâtı» kurulmasını isteyen az gelişmiş ülkeler arasında bir uzlaşma olmuştur. Konferans sonunda, «Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konseyinin kurulması ve konferansın iki veya üç yılda bir tekrarlanması» kararlaştırılmış, diğer taraftan G. A. T. T. metnine yeni bir «Ticaret ve Kalkınma» bölümü eklenmiş ve bu bölümün uygulanmasına nezaretçi olarak bir «Ticaret ve Kalkınma Komitesi» kurulmuştur. Gerçek anlamda bu iki gelişme, gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasında bir uzlaşma şeklinde kabul edilebilir.

Genel Anlaşmada az gelişmiş ülkelerin ihtiyaçlarına cevap vermek bakımından yapılacak hukukî ıslahat 1963 yılı Ekim ayından itibaren bir G. A. T. T. Komitesinde incelenmiş ve sarf edilen gayretler sonunda Genel Anlaşmaya «Ticaret ve Kalkınma» başlığını taşıyan bir IV ncü kısmın eklenmesine karar verilmiştir. İlişik kanun tasarısının konusunu bu kısım teşkil etmektedir.

Genel Anlaşmaya eklenen ticaret ve kalkınma kısmı veya kısaca IV ncü kısım, sırasıyla XXXVI, XXXVII ve XXXVIII nei maddeleri teşkil etmektedir.

Bu maddeler hakkındaki açıklamalar aşağıda sunulmuştur :

A) Prensipler ve hedeflere dair XXXVI nei maddeye, bir anlamda kısmın başlangıcı (pre-ambül) demek daha doğru olacaktır. İncelenmesinden anlaşılacağı gibi, Âkîd Taraflar, az gelişmiş ülkelerin hayat seviyelerinin yükseltilmesindeki âcîl durumu, bu ülkelerin ihracat hacimlerinin ve ihracettikleri mallar için elde ettikleri fiyatların önemini ve diğer hususları göz önünde tutarak aşağıda belirtilen prensip ve hedefleri kabul etmişlerdir.

a) Az gelişmiş Âkîd Tarafların, ihracat gelirlerinde sağlam ve süratli bir büyüme gereklidir.

b) Az gelişmiş Âkîd Tarafların uluslararası ticaretin gelişmesinden iktisadi kalkınmalarını karşılayacak şekilde pay almalarını sağlamak üzere olumlu gayretler sarf etmesi lâzımdır.

c) Az gelişmiş Âkîd Taraflardan birçoğunun devamlı şekilde, sınırlı ilk maddeler ihracatına bağlı kaldıkları göz önünde tutularak, bu maddelerin dünya pazarlarına çıkmaları için mümkün olan en geniş derecede daha müsait ve kabule şayan şartların temin edilmesi, uygun olan hallerde bu malların dünya pazarlarında tabii oldukları şartların ıslah ve istikrarına, âdil ve kazandırıcı fiyatlar elde etmelerine, böylelikle iktisadi kalkınmaları için gittikçe artan kaynaklar sağlamaları için gerçek ihracat gelirlerinde dinamik ve devamlı artış yaratacak ve dünya ticareti ve talebini geliştirecek tedbirlerin belirtilmesi gereklidir.

ç) Az gelişmiş Âkîd Tarafların ekonomilerinin süratle gelişmesi, iktisadi bünyelerinin çeşitlenmesi ve özellikle ilk madde ihracatına bağlı kalmalarının önlenmesi suretiyle kolaylaşacaktır. Bu bakımdan, az gelişmiş Âkîd Tarafların bugünkü ve gelecekteki ihracatı bakımından özel önem taşıyan işlenmiş ve mamul maddelerinin mümkün olan en geniş ölçüde dünya pazarlarına girmesini sağlayacak tedbirlere ihtiyaç vardır.

d) Az gelişmiş Âkîd Tarafların ihracat ve diğer döviz gelirlerindeki müzmin yetersizlik sebebiyle, ticaret ve kalkınmaya yöneltilen malî yardım arasında önemli ilgiler bulunmaktadır. Bu bakımdan, az gelişmiş Âkîd Tarafların iktisadi kalkınmalarında yüklendikleri yükü etkili bir şekilde hafifletebilmek için Âkîd Taraflarla uluslararası ödünç verme kurumları arasında yakın ve devamlı işbirliğine ihtiyaç vardır.

e) Âkîd Taraflarla Birleşmiş Milletler sisteminin, çalışmalarını az gelişmiş ülkelerin ticaret ve iktisadi kalkınmaları alanına giren organları ve kurumları ve diğer hükümetlerarası kuruluşlar arasında uygun bir işbirliğine ihtiyaç vardır.

f) Gelişmiş Âkîd Taraflar, ticaret müzakerelerinde, az gelişmiş Âkîd Tarafların ticaretine uygulanan tarifelerin ve diğer engellerin azaltılması veya kaldırılması için giriştikleri taahhütlerden dolayı karşılık beklemezler.

g) Âkîd Taraflar, teker teker ve toplu olarak, bu ilke ve hedeflerin gerçekleşmesini sağlayacak tedbirlerin kabulü için şuurlu ve kararlı gayretler sarf edeceklerdir.

Bu hedefler, daha sonraki maddede belirtilen taahhütlerin formüle edilmesine hizmet etmektedir.

B) XXXVII nei maddenin başlığı «Taahhütler» dir. Esasları üç ayrı paragrafta gösterilmiştir. Birinci paragraf, gelişmiş Âkîd Tarafların, hukukî sebepler dâhil, zorlayıcı sebepler dışında :

a) Az gelişmiş Âkîd Tarafların bugünkü ve gelecekteki ihracatı bakımından özel önem taşıyan maddeler üzerindeki tahditlerin, gümrük vergilerinin ve bu maddelerin ilk ve işlenmiş şekilleri arasında aşırı fark gözetken diğer kayıtların azaltılmasına ve kaldırılmasına büyük bir öncelik tanımayı,

b) Az gelişmiş Âkîd Tarafların bugünkü ve gelecekteki ihracatı bakımından özel önem taşıyan maddelere gümrük vergileri koymaktan, usulsüz artırmaktan ve tarife dışı engeller koymaktan veya olanları artırmaktan kaçınmayı,

c) Ham olsun, işlenmiş olsun, büyük kısmı veya tamamı az gelişmiş Âkîd Tarafların topraklarında üretilen ilk maddelerin tüketimini önemli şekilde engelliyecek yeni malî tedbirler almak-

tan kaçınmayı, malî politikalarında değişiklik yaparken, böyle malî tedbirlerin azaltılmasına veya kaldırılmasına yüksek öncelik tanımayı,

Taahhüt ettiklerini belirtmektedir.

Bu açıklamalardan anlaşılacağı gibi, gelişmiş ülkeler, az gelişmiş ülkelerin ihracat gelirleri yönünden tarife engelleriyle tarife dışı engellerin azaltılması hususuna öncelik vermeyi genel olarak taahhüt etmektedirler.

XXXVII nei maddenin 2 nei paragrafı, sözü geçen takdir bakımından ilgi çekicidir. Bu hükme göre, 1 nei paragrafın (a), (b) ve (c) alt paragraflarındaki taahhütler yerine getirilmezse, bunları yerine getirmiyen Âkîd Tarafça veya ilgili olan Âkîd Tarafça durum Âkîd Taraflara bildirilebilecektir. İlgisi olan her hangi bir Âkîd Taraf eğer isterse, Âkîd Taraflar, taahhütlerini yerine getirmediği düşünülen Âkîd Taraflar ve diğer ilgili Âkîd Taraflarla danışmalarda bulunabilecektir. Danışmalar, ilgili her Âkîd Tarafı tatmin edici sonuçlara varılması hedefine yönelecek ve danışmalar sırasında yukarıda (a), (b) ve (c) bendlerinde yazılı taahhütlerin yerine getirilmeyiş sebepleri incelenecektir. Eğer taahhütlerin daha kolay yerine getirilmesi için gelişmiş Âkîd Tarafların müşterek hareketi gerekiyorsa, uygun hallerde, danışmalar bu hedefe yönlenebilecektir. Yine uygun hallerde danışmalar, «Âkîd Tarafların heyet halinde icraatı» na dair XXV nei maddesinin 1 nei paragrafında öngörülen müşterek hareket kararı alınmasına da yönlenebilecektir.

XXXVII nei maddenin 3 neü paragrafı, gelişmiş Âkîd Tarafların dış ticaret politikalarında bâzı hususları göz önüne alacaklarına dair üç taahhüdü ihtiva etmektedir. Fıkralara göre gelişmiş Âkîd Taraflar :

a) Tamamı veya büyük kısmı az gelişmiş Âkîd Taraflar ülkelerinde üretilen maddelerin perakende satış fiyatlarının doğrudan doğruya veya dolaylı olarak hükümetçe tâyin edildiği hallerde ticaret marjlarının âdil seviyelerde tutulması için her türlü gayreti sarf etmeyi,

b) Az gelişmiş Âkîd Taraflardan yapılacak ithalâtın artırılması konusunda alınacak tedbirlerin geliştirilmesini faal bir şekilde incelemeyi ve uygun uluslararası hareket için işbirliği yapmayı,

c) Belirli meselelerin çözülebilmesi için Genel Anlaşmanın müsaade eylediği tedbirleri alırken az gelişmiş Âkîd Tarafların ticari menfaatlerini özellikle göz önünde tutmayı,

Taahhüdetmişlerdir.

Maddenin 4 neü paragrafı, az gelişmiş ülkelerin taahhütlerini belirtmesi bakımından ilgi çekicidir. Bu fıkra gereğince az gelişmiş Âkîd Taraflar, kendi durumlarına veya gelecekteki gelişmelerine, malî ve ticari ihtiyaçlarına aykırı olamamak kaydıyla ve bir bütün olarak az gelişmiş Âkîd Tarafların geçmişteki ticari gelişmelerini ve ticari menfaatlerini göz önüne alarak IV neü kısım hükümlerini uygun şekilde yerine getirmek için gerekli tedbirleri almayı kabul etmektedirler.

XXXVII nei maddenin beşinci ve son fıkrası, 1 ilâ 4 neü paragraflarda belirtilen taahhütlerin yerine getirilmesi için her Âkîd Tarafın diğer Âkîd Taraf veya Taraflarla süratli ve tam danışmalarda bulunacağına dair bir esas koymaktadır. Fıkroda açıklandığına göre bu danışmalar, Genel Anlaşmanın XXII nei maddesinde sözü geçen kurallara göre yapılacaktır.

C) IV neü kısmın son maddesi XXXVI nei maddede belirtilen hedeflerin geliştirilmesini sağlamak üzere, Âkîd Tarafların, Genel Anlaşma yapısı içinde veya dışında yapacakları toplu hareketin hangi konularda olacağını göstermiştir. Maddenin 2 nei paragrafında açıklandığı gibi, Âkîd Taraflar :

a) Az gelişmiş Âkîd Taraflar ilk maddelerin dünya pazarlarına daha elverişli ve makbul şartlarla girmesi, bunlara âdil kazandırıcı ve istikrarlı fiyatlar sağlanması,

b) Birleşmiş Milletler sisteminin uygun kuruluş ve organları ve Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı tavsiyeleri gereğince meydana getirilecek kuruluşlar arasında uygun işbirliği temini,

- e) Az gelişmiş Âkîd Tarafların kalkınma plânlarının, ihracat imkânlarının, ticaret ve yardım ilişkilerinin incelenmesi,
ç) Az gelişmiş Âkîd Tarafların ticaretindeki gelişme hızı yönünden uluslararası ticaretin devamlı olarak incelenmesi ve gerekli hallerde tavsiyelerde bulunulması,
d) Millî politika ve nizamların, uluslararası ahenkleştirilmesi ve değişiklikler yapılması, üretimi, ulaştırmayı ve pazarlamayı etkileyen teknik ve ticari standartların belirtilmesi, ihracatı geliştirme, ticari haberleşme ve pazar araştırmaları yollarıyla ticaretin genişletilmesi,
e) IV neü kısmın hedeflerinin gerçekleştirilmesi, hükümlerin yürütülmesi için gerekli kuruluşların meydana getirilmesi,
Hususlarında topluca hareket edeceklerdir.

D) IV neü kısım ve ona bağlı protokol ile Son Senet, yukarıda işaret edildiği gibi, Avusturalya, Yeni Zelânda ve Küba'nın dışında diğer bütün Âkîd Taraflarca 8 Şubat 1965 günü kabul olunmuştur.

Not : Genel Anlaşmanın esas metninde, «Heyet halinde hareket» şeklinde tercüme edilen «Joint action», «Action collective» tâbirleri, bu metinde «Müşterek hareket» olarak kullanılmıştır.

Gümrük ve Tekel Komisyonu raporu

Mûlet Meclisi
Gümrük ve Tekel Komisyonu
Esas No. : 1/79
Karar No. : 6

11 . 2 . 1966

Yüksek Başkanlığı

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına ticaret ve kalkınma ile ilgili IV neü kısmın eklenmesine dair protokol ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu Kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin iştirakiyle komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi:

Gereğede arz ve izah edilen hususlar komisyonumuzca da yerinde görülerek tasarı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Ticaret Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Gümrük ve Tekel Komisyonu

Başkanı
Bolu
Nihat Bayramoğlu

Sözeü
Hatay
Talât Köseoğlu

Adana
GATT Protokolü, gelişmiş
ülkelerle az gelişmiş ülke-
ler arasında eşit olmayan
şartlarla bağlandığı için,
esastan muarızım
Söz hakkım bakidir.
Ali Karcı

Malatya
Hüseyin Doğan

Muğla
İlhan Tekinalp

Muğla
İzzet Oktay

Rize
Mazhar Basa

Samsun
Sürcyya Uluçay

Ticaret Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Ticaret Komisyonu
Esas No. : 1/79
Karar No. : 23

15 . 7 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ticaret ve Kalkınma ile ilgili IV ncü kısmın eklenmesine dair protokol ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi :

Tasarının gerekçesinde arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da uygun mütalâa olunarak tasarı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi dileği ile Maliye Komisyonuna tevdi buyurulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Sözcü		
Balıkesir	Adana	Adıyaman	Manisa
<i>İ. Aytaç</i>	<i>A. Bozdoğanoğlu</i>	<i>S. A. Emre</i>	<i>M. Dülge</i>
Mardin	Mardin	Urfa	İstanbul
<i>İ. Aysoy</i>	<i>N. Oğuz</i>	<i>M. Çetin</i>	<i>N. Bulak</i>

Maliye Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Maliye Komisyonu
Esas No. : 1/79
Karar No. : 20

28 . 12 . 1966

Yüksek Başkanlığa

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ticaret ve Kalkınma ile ilgili IV ncü kısmın eklenmesine dair protokol ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin de iştirakiyle Komisyonumuzda tetkik ve müzakere edildi.

Gerekçede arz ve izah edilen hususlar Komisyonumuzca da uygun görülerek, tasarı aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Plân Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Maliye Komisyonu

Başkanı	Bu rapor Sözcüsü	Kâtip	
Çankırı	Burdur	Bingöl	Gaziantep
<i>T. Akman</i>	<i>F. Kırbaşlı</i>	<i>M. E. Gündoğdu</i>	<i>N. Sarıca</i>
Maraş	Tokat	Trabzon	Zonguldak
<i>V. Pirinçcioğlu</i>	<i>F. Alacalı</i>	<i>E. Dikmen</i>	<i>C. Karakaş</i>

İmzada bulunmadı

Bütçe Plân Komisyonu raporu

Millet Meclisi
Bütçe Plân Komisyonu
Esas No. : 1/79
Karar No. : 63

28 . 4 . 1967

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ticaret ve Kalkınma ile ilgili IV ncü kısmın eklenmesine dair protokol ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı, ilgili Hükümet temsilcilerinin de iştirakiyle görüşüldü :

M. Meclisi (S. Sayısı : 259)

İkinci Dünya Savaşı sonunda, bilhassa (GATT) kurulduktan sonra meydana çıkan ticaret düzeni gelişmiş memleketlerle az gelişmiş olarak nitelediğimiz memleketlerin ekonomik yapılarını dikkate almadan aynı şartlar içinde mütalâa eden bir düzen şeklini almıştır.

1953 yılından bu yana az gelişmiş devletler bu düzeni değiştirmeye gayret sarf etmişler, nihayet 1963 yılında Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma konferansı toplanarak (GATT) ın hukukî yapısında az gelişmiş devletler lehine birtakım değişiklikler yaparak Genel Anlaşmaya «Ticaret ve Kalkınma» başlığını taşıyan bir IV neü kısmını eklenmesi hususu kararlaştırılmıştır. Gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler arasında bir uzlaşma mahiyetinde olan mezkûr anlaşma ve ekinin onaylanmasını öngören kanun tasarısı aynen kabul edilmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmek ve Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü	Kâtip
Aydın	Rize	Sakarya	Bolu
<i>İ. Sezgin</i>	<i>E. Y. Akçal</i>	<i>N. Bayar</i>	<i>II. İ. Cop</i>
Adıyaman	Ankara	Sivas	Çanakkale
<i>M. A. Atalay</i>	<i>İ. Seçkin</i>	<i>G. Sakarya</i>	<i>Ş. İnan</i>
Uşak	Erzurum	Eskişehir	Gümüşane
<i>O. Dengiz</i>	<i>C. Önder</i>	<i>M. İ. Anı</i>	<i>S. Savacı</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul	İzmir
<i>S. Aren</i>	<i>N. Eroğan</i>	<i>M. Güven</i>	<i>İ. Gürsan</i>
Kayseri	Kayseri	Konya	Konya
<i>A. A. Hacıpaşaoğlu</i>	<i>M. Yüceler</i>	<i>M. N. Kalaycıoğlu</i>	<i>S. F. Önder</i>
Ordu	Trabzon	Trabzon	
<i>A. II. Onat</i>	<i>A. İ. Birincioğlu</i>	<i>A. R. Uzun</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ticaret ve Kalkınma ile ilgili IV. kısmın eklenmesine dair Protokol ve eklerinin onaylanmasının uygun bulunduğu dair kanun tasarısı

MADDE 1. — «Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Ticaret ve Kalkınma ile ilgili IV. kısmın eklenmesine dair Protokol» ile buna ekli «Son Senet» ve «Bildiri» nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>S. Demirel</i>	<i>C. Bilgehan</i>	<i>B. Sezgin</i>	<i>K. Ocak</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı	Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>A. F. Alisan</i>	<i>II. Dinçer</i>	<i>A. Topaloğlu</i>	<i>F. Sükan</i>
Dışişleri Bakanı V.	Maliye Bakanı	Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık Bakanı
<i>F. Sükan</i>	<i>İ. Gürsan</i>	<i>O. Dengiz</i>	<i>E. Erdinç</i>
Ticaret Bakanı	Sağ. ve Sos. Y. Bakanı	Güm. ve Tekel Bakanı	Tarım Bakanı
<i>M. Zeren</i>	<i>E. Somunoğlu</i>	<i>İ. Tekin</i>	<i>B. Dağdaş</i>
Ulaştırma Bakanı	Çalışma Bakanı	Sanayi Bakanı	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
<i>S. Öztürk</i>	<i>A. N. Erdem</i>	<i>M. Turgut</i>	<i>İ. Deriner</i>
Turizm ve Ta. Bakanı	İmar ve İskân Bakanı	Köy İşleri Bakanı	
<i>N. Kürşad</i>	<i>II. Mentçeoğlu</i>	<i>S. O. Avcı</i>	

GÜMRÜK TARİFELERİ VE TİCARET GENEL ANLAŞMASINA TİCARET VE KALKINMA İLE İLGİLİ IV. KISMIN EKLENMESİNE DAİR PROTOKOL

Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına Âkîd Taraf olan hükümetler (Aşağıda sırasıyla «Âkîd Taraflar» ve «Genel Anlaşma» olarak anılacaktır),

Genel Anlaşmanın XXX neu maddesi hükümlerine uygun şekilde mezkûr Anlaşmanın değiştirilmesini arzı ederek,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

1. Yeni üç maddeyi ihtiva eden bir IV neu kısım Genel Anlaşmaya ithal edilecek ve ek I hükümleri aşağıdaki şekilde değiştirilecektir :

A

XXXV nei maddeden sonra aşağıdaki başlık ve maddeler yer alacaktır :

KISIM IV

«TİCARET VE KALKINMA»

«Maddə XXXVI»

«Prensipier ve hedefler»

«1. Âkîd Taraflar,

(a) Bu Anlaşmanın ana hedefleri meyanında bütün Âkîd Tarafların hayat seviyelerinin yükseltilmesi ve ekonomilerinin gittikçe artan bir şekilde geliştirilmesi de bulunduğunu nazara alarak ve bu hedeflere ulaşmanın özellikle az gelişmiş Âkîd Taraflar bakımından âcil bir mesele olduğunu göz önünde tutarak;

(b) Az gelişmiş Âkîd Tarafların ihracat gelirlerinin iktisadi kalkınmalarında hayati bir rol oynadığını ve bu rolün az gelişmiş Âkîd Tarafların zaruri ithal malları için ödedikleri fiyatla, ihracatlarının hacmine ve bu ihracat mukabilinde elde ettikleri fiyata göre değiştiğini mülâhaza ederek;

(c) Az gelişmiş memleketlerle diğer memleketlerin hayat seviyeleri arasında büyük bir fark bulunduğunu kaydederek;

(d) Az gelişmiş Âkîd Tarafların ekonomilerinin gelişmesini daha da hızlandırmak ve bu memleketlerdeki hayat seviyelerinin süratle yükselmesini sağlamak bakımından münferit ve müşterek gayretlerin gerekli olduğunu kabul ederek;

(e) İktisadi ve sosyal gelişmenin bir vasıtası olarak milletlerarası ticaretin, bu maddede belirtilen hedeflere uygun usul ve kaidelerle - ve bu usul ve kaidelere uygun tedbirlerle - yürütülmesinin gerekli olduğunu kabul ederek;

(f) Âkîd Tarafların az gelişmiş Âkîd Taraflara, ticaret ve kalkınmalarını kolaylaştırmak üzere özel tedbirler almaları için yardımcı olabileceklerini kaydederek;

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır :

«2. Az gelişmiş Âkîd Tarafların ihracat gelirlerinin süratli ve devamlı bir şekilde artırılmasına ihtiyaç vardır.

«3. Az gelişmiş Âkîd Tarafların iktisadi kalkınmalarının gereksindiği ölçüde milletlerarası ticaretin gelişmesinde pay sahibi olmalarını sağlayıcı olumlu gayretler gösterilmesine ihtiyaç var-

«4. Az gelişmiş Âkîd Taraflardan birçoğu devamlı olarak, mahdut sayıda anamaddeler ihracatına dayandıklarından, bu maddelerin Dünya piyasalarına çıkması için mümkün olan en geniş ölçüde daha müsait ve makbul şartların sağlanmasına, bilhassa müstakar, âdil ve kazanç sağlayıcı fiyatlar teminine mâtuf olan ve böylece talebin ve Dünya ticaretinin gelişmesine, iktisadi kalkınmaları için

gittikçe artan kaynaklar sağlayacak şekilde bu memleketlerin gerçek ihracat gelirlerinin hızlı ve devamlı olarak artırılmasına elverişli bulunan tedbirler de dâhil olmak üzere, gerektiği hal-lerde, bu mallar için dünya piyasa şartlarının istikrar ve ıslahıyla ilgili tedbirlerin ittihazına ihtiyaç vardır.

«5. Az gelişmiş Âkid Tarafların ekonomilerinin süratle gelişmesi, ekonomik bünyelerinin çeşitlendirilmesi ve aşırı derecede anamadda ihracatına bağlı kalmalarının önlenmesi suretiyle kolaylaştırılacaktır. Bu itibarla az gelişmiş Âkid Tarafların bugünkü ve gelecekteki ihracatları bakımından özel bir önem taşıyan işlenmiş ve mamul maddelerin uygun şartlarla ve mümkün olan en geniş ölçüde dünya pazarlarına çıkmasının sağlanmasına ihtiyaç vardır.

«6. Az gelişmiş Âkid Tarafların ihracat gelirlerinde ve diğer döviz gelirlerindeki devamlı yetersizlik yüzünden kalkınmaya yöneltilen malî yardımlarla ticaret arasında önemli bağlantılar bulunmaktadır. Bu bakımdan az gelişmiş Âkid Tarafların iktisadi kalkınmalarını teminen üzerlerine aldıkları yükleri en müessir bir şekilde hafifletmek için Âkid Taraflarla milletlerarası ikraz müesseseleri arasında yakın ve devamlı bir işbirliğine ihtiyaç vardır.

«7. Az gelişmiş memleketlerin ticari ve ekonomik kalkınmaları ile ilgili faaliyetlerde bulunan Birleşmiş Milletler teşekkül ve organları ile diğer hükümetlerarası teşkilâtlar ve Âkid Taraflar arasında gerekli işbirliğine ihtiyaç vardır.

«8. Gelişmiş Âkid Taraflar ticaret müzakerelerinde az gelişmiş Âkid Tarafların ticaretiyle ilgili olarak gümrük tarifelerinin ve diğer engellerin azaltılması veya kaldırılması hususunda yüklenecekleri taahhütlerden dolayı müteakabiliyet beklemezler.

«9. Bu prensip ve hedeflerin gerçekleşmesini sağlayan tedbirlerin kabulü, Âkid Taraflar yönünden, gerek münferiden, gerek müştereken girişilecek şuurlu ve azimli gayretlerin konusunu teşkil edecektir.

«Madde XXXII»

«Taahhütler»

«1. Gelişmiş Âkid Taraflar, mümkün olan en geniş ölçüde hukukî sebepler de dâhil olmak üzere - zorlayıcı sebepler mâni olmadıkça - aşağıdaki hükümleri gerçekleştireceklerdir :

a) Az gelişmiş Âkid Tarafların halihazır yahut gelecekteki ihracatları bakımından özel önem taşıyan maddelerle ilgili engellerin, bu maddelerin, ham ve işlenmiş şekilleri arasında hak-sız ayırmalar yapan gümrük vergileri ve diğer tahditler de dâhil olmak üzere, azaltılmasına ve ortadan kaldırılmasına büyük bir öncelik tanıyacaklardır;

b) Az gelişmiş Âkid Tarafların halihazır yahut gelecekteki ihracatları bakımından özel önem taşıyan maddelerin ithal ile ilgili gümrük vergileri veya tarife dışı engeller koymaktan veya bunların ensidansını artırmaktan kaçınacaklardır;

c) Tamamen veya kısmen az gelişmiş Âkid Taraf ülkelerinde üretilen ham veya işlenmiş şekildeki anamaddelerin tüketimindeki artışı önemli derecede engelliyen veya engelliyecek olan ve özellikle bu maddelere uygulananan :

i) Yeni malî tedbirler koymaktan kaçınacak ve

ii) Malî politikanın düzenlenmesinde malî nitelikteki tedbirlerin azaltılmasına ve kaldırılmasına tam bir öncelik tanıyacaklardır.

«2. a) 1 nci fıkranın (a), (b) veya (c) bendleri hükümlerinden her hangi birinin uygulanmadığının müşahade edilmesi halinde, konu bu hükümleri uygulamayan Âkid Taraf veya ilgili her hangi bir Âkid Tarafa Âkid Taraflara bildirilecektir.

(i) Âkid Taraflar ilgili her hangi bir Âkid Tarafın talebi üzerine ve bu konuda ilerde yapılması muhtemel ikili istişarclere hâlel getirmeksizin mesele üzerinde XXXVI nci madde hedeflerini gerçekleştirmek üzere bütün Âkid Tarafları tatmin edici bir hal şekline ulaşmak maksadıyla

gerek ilgili Âkîd Tarafla gerek alâkadâr bütün Âkîd Taraflarla istişarede bulunacaktır. Bu istişareler sırasında 1 nci fıkranın (a), (b), veya (c) bendleri hükümlerinin uygulanmama sebepleri incelenecektir.

(ii) 1 nci fıkranın (a), (b) veya (c) bendleri hükümlerinin Âkîd Taraflarca münferiden uygulanması, bâzı hallerde, diğêr gelişmiş Âkîd Taraflarla müştereken hareket edildiği takdirde daha kolayca gerçekleştirilbileceğinden söz konusu istişareler imkânlar elverdiği zaman, bu hedefe yöneltilebilir.

(iii) Âkîd Tarafların yapacakları istişareler, gerektiğinde, XXV nci maddenin 1 nci fıkrasında derpişolunduğu üzere, işbu anlaşma hedeflerinin gerçekleştirilmesini sağlayacak müşterek hareket tarzının tahakkukuna da yöneltilebilir.

3. Gelişmiş Âkîd Taraflar :

(a) Tamamı veya büyük kısmı az gelişmiş Âkîd Taraflar ülkelerinde istihsal olunan maddelerin satış fiyatlarının Hükümet tarafından doğrudan doğruya veya dolayısıyla tespit edilmesi halinde ticaret marjlarının âdil seviyelerde tutulması için her türlü gayreti sarf edeceklerdir;

(b) Az gelişmiş Âkîd Taraflardan yapılacak ithalâtın artırılmasını daha geniş ölçüde temin edecek diğêr tedbirlerin alınmasını ciddi şekilde araştıracak ve bu maksatla yapılan milletlerarası faaliyetlere katılacaklardır.

(c) Özel meseleleri haleltmek üzere işbu anlaşmanın cevaz verdiği diğêr tedbirlerin tatbiki derpişolunurken az gelişmiş Âkîd Tarafların ticari menfaatlerini bilhassa göz önünde bulunduracak ve bu tedbirlerin, az gelişmiş Âkîd Tarafların esaslı menfaatlerini ihlâl etmesi halinde, uygulamadan önce, olumlu çârelerle ilgili bütün imkânları araştıracaklardır.

«4. Az gelişmiş Âkîd Taraflar, gerek geçmişteki ticari gelişmeleri gerek az gelişmiş Âkîd Tarafların bir tüm olarak ticari menfaatlerini göz önünde bulundurarak ve kendilerinin hali hazır ve müstakbel kalkınmaları, malî ve ticari ihtiyaçları ile kabili telif olduğu nisbette, diğêr az gelişmiş Âkîd Tarafların ticari menfaatleri için IV ncü kısım hükümlerinin uygulanmasını teminen gerekli tedbirleri almayı kabul ederler.

«5. 1 ilâ 4 ncü fıkralarda zikredilen taahhütlerin yerine getirilmesinde her Âkîd Taraf, ilgili diğêr Âkîd Tarafa veya taraflara ortaya çıkabilecek her hangi bir güçlük vermesiyle ilgili olarak bu anlaşmanın normal usullerine göre istişarelere girişmek için gerekli bütün kolaylığı derhal sağlayacaktır.

«Madde XXXVIII)

«Müşterek hareket»

«1. Âkîd Taraflar, XXXVI nci maddede yer alan hedeflerin gerçekleşmesini teminen, icabı hâle göre, işbu anlaşma çerçevesi içinde veya dışında müştereken işbirliği yapacaklardır.

2. Âkîd Taraflar, özellikle :

(a) Gerektiğinde, milletlerarası aranjmanlar yolu ile yapılacak faaliyetler de dâhil olmak üzere, az gelişmiş Âkîd Taraflar için özel bir önem taşıyan anamaddelerin dünya pazarlarına elverişli ve kabule şayan şartlarla girmesinin sağlanmasına, ve bu maddelerin ihracatı için dengeli, âdil ve kazançlı fiyatlar teminine yarayan tedbirler de dâhil olmak üzere bu maddeler için Dünya pazar şartlarının istikrara kavuşturulması ve ıslahına ait tedbirlerin alınması hususunda faaliyette bulunacaklardır.

(b) Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma konferansının tavsiyelerine göre kurulacak müesseseler de dâhil olmak üzere ticaret ve kalkınma politikası konularında Birleşmiş Milletler ve ona bağılı organ ve teşkilâtlarla gerekli işbirliği imkânlarını arayacaklardır.

(c) İhracat gücünün artırılmasını teşvik eden ve bu suretle gelişen sanayi mamullerinin ihracat pazarlarına girmesini kolaylaştıran olumlu tedbirlerin alınması maksadıyla, az gelişmiş Âkîd Ta-

raflardan her birinin kalkınma plân ve politikalarının tahlilinde, ticaret ve yardım münasebetlerinin tetkikinde işbirliği yapacak ve bu maksatla, Hükümetler ve milletlerarası kuruluşlarla ve özellikle iktisadi kalkınma için malî yardımlar konusunda yetkili teşkilâtlarla ihracat imkânlarının ve piyasanın gelecekte göstereceği inkişafın ve gerekecek diğer faaliyetlerin açık bir tahlilini yapmak gayesiyle az gelişmiş Âkîd Taraflardan her biri için ticaret ve yardım arasındaki münasebetlerin sistemli bir şekilde incelenmesi hususunda gerekli işbirliği imkânlarını arayacaklardır.

(d) Özellikle az gelişmiş Âkîd Tarafların ticari gelişme hızını göz önünde bulundurarak dünya ticaretinin gelişmesini devamlı surette takibedecekler ve Âkîd Taraflara icabı hale göre uygun tavsiyelerde bulunacaklardır.

(e) Millî politikaların ve mevzuatların milletlerarası plânda ahenkleştirilmesi ve ayarlanması, istihlal, ulaştırma ve pazarlama ile ilgili teknik ve ticari standartların uygulanması ticari haberlerin yayımı artırmaya ve piyasa etütlerini geliştirmeye mâtufl kolaylıklar sağlayarak ihracatın teşviki yollarıyla iktisadi kalkınmayı sağlamak üzere ticaretin artırılması için pratik usuller araştırmak üzere işbirliği yapacaklardır.

(f) XXXVI ne maddede derpiş olunan hedeflere ulaşmak ve bu kısım hükümlerinin tatbikini sağlamak için gerekli olabilecek müesseseler kuracaklardır.»

B

Ek I'e (ki II ve III neü kısımlarla girişi tâdil eden Protokolün BB bölümünün (i) bendi gereğince (H) eki olacaktır.) aşağıdaki notlar ilâve edilecektir.

«ilâve Kısım IV»

IV neü kısımda kullanılan «gelişmiş Âkîd Taraflar» ve «az gelişmiş Âkîd Taraflar» deyimleri, gümrük tarifeleri ve ticaret genel anlaşmasına taraf olan gelişmiş ve az gelişmiş memleketleri ifade eder.

«ilâve Madde XXXVI»

Fıkra I

Bu madde, bu protokolün yürürlüğe gireceği anda, I neü kısım ile XXIX ve XXX neü maddeleri tâdil eden protokolün I neü fıkrasını (A) bölümü ile değiştirilecek olan I neü maddede söz konusu edilen hedeflere dayanmaktadır.

Fıkra 4

«Esas maddeler» deyimini tarım ürünlerini içine almaktadır; ilâve XVI neü maddenin (B) bölümü notunun 2 neü paragrafına bakınız.

Fıkra 5

Çeşitlendirme programı genel olarak belli bir Âkîd Tarafın durumunu ve çeşitli emtianın istihlal ve istihlâki hakkında dünya görüşünü göz önünde tutarak esas maddelerin işlenmesi faaliyetlerinin artırılmasını ve imalât sanayilerinin gelişmesini ihtiva etmelidir.

«Fıkra 8

«Mütekabiliyet beklemezler» deyiminden, bu maddede belirtilen hedeflere uygun olarak az gelişmiş Âkîd Taraflardan, ticaret müzakereleri sırasında geçmişteki ticari gelişmeler de göz önünde tutularak, kalkınmaları, malî ve ticari ihtiyaçlarıyla bağdaşmayan bir karşılık göstermelerinin beklenmiyeceği anlaşılmalıdır.

Bu fıkra, XVIII nei maddenin A bölümü, XXVIII nei madde, mükerrer XXVIII nei madde (I. kısım ile XXIX ve XXX neu maddeleri tadil eden Protokolün 1 nei fıkrasının A bölümünde derpiş edilen tadilatın yürürlüğe girmesinden sonra XXIX neu madde olacaktır), XXXIII neu madde gereğince veya işbu Anlaşmaya göre diğer her hangi bir usul gereğince yapılacak faaliyetlerde uygulanacaktır.

«ilâve madde XXXVII

«Fıkra 1 (a)

Bu fıkra, XVIII nei, mükerrer XXVIII nei (I. kısım ile XXIX ve XXX neu maddeleri tadil eden Protokolün 1 nei fıkrasının A bölümünde derpiş edilen tadilatın yürürlüğe girmesinden sonra XXIX neu madde olacaktır), ve XXXIII neu maddelere göre tarife veya kısıtlayıcı diğer ticaret kaidelerinin azaltılması veya kaldırılması için müzakereler yapılması halinde ve Âkîd Tarafların ittihaz edebilecekleri azaltmalar veya kaldırmalarla ilgili diğer faaliyetler dolayısıyla uygulanacaktır.

«Fıkra 3 (b)

Bu fıkrada derpiş edilen diğer tedbirler, iç bünye değişikliklerini geliştirmeye bâzı maddelerin istihlakini teşvike veya ticareti geliştirmeye mâruf faaliyetleri ihtiva edebilecektir.»

2. İşbu Protokol Âkîd Taraflar İcra Sekreterine tevdi edilecektir. Bu Protokol 31 Aralık 1965 tarihine kadar Âkîd Tarafların ve Genel Anlaşmaya geçici olarak iltihak eden hükümetlerin, imza veya sair surette, kabulüne açık tutulacaktır; şu kadar ki, protokolün Âkîd Tarafların veya Genel Anlaşmaya geçici olarak iltihak eden hükümetlerin kabulüne açık tutulduğu süre, Âkîd Tarafların kararı ile uzatılabilecektir.

3. İşbu Protokolün yukardaki 2 nei fıkra hükümleri uyarınca kabulü, Genel Anlaşmanın XXX neu maddesi hükümleri uyarınca 1 nei fıkrada derpiş olunan tâdillerin de kabulü mânasına gelecektir.

4. Genel Anlaşmanın XXX neu maddesi hükümleri uyarınca 1 nei fıkradaki tadiller, Protokolün Âkîd Taraflar hükümetlerinin üçte ikisi tarafından kabulünü mütaakıp yürürlüğe girecektir.

5. 1 nei fıkradaki tadiller, Genel Anlaşmaya geçici olarak iltihak etmiş bulunan bir hükümetle Âkîd Taraf olan bir Hükümet arasında, veya geçici olarak iltihak eden iki Hükümet arasında, tâdillerin her iki Hükümetçe kabulü ile hüküm ifade edecektir; şu kadar ki, tâdiller iki Hükümet arasında geçici bir iltihak vesikasının yürürlüğe konulmasından veya tadillerin 4 neu fıkra hükümleri uyarınca yürürlüğe girmesinden önce hüküm ifade etmeyecektir.

6. Aşağıda sayılı vesikalara taraf olmak için bu husustaki nihai formaliteleri henüz tamamlamadan işbu protokolü kabul eden bir Âkîd Taraf, kabul sırasında İcra Sekreterine aksine yazılı bir bildiriye bulunmadığı takdirde, mezkûr vesikalara taraf olmak için nihai formaliteyi yerine getirmiş sayılacaktır :

(i) I nei kısım ile XXIX ve XXX neu maddeleri tâdil eden Protokol, Cenevre, 10 Mart 1955;

(ii) Başlangıç ile II ve III neu kısımları tâdil eden Protokol, Cenevre, 10 Mart 1955;

(iii) Genel Anlaşmanın Fransızca metninde yapılan düzeltmelerle ilgili Protokol, Cenevre, 15 Haziran 1955;

(iv) I nei kısım ile XXIX ve XXX neu maddeleri tâdil eden Protokol, başlangıcı ve II ve III neu kısımları tadil eden Protokol ve Teşkilâta Mütâallik Tâdiller Protokolü ile ilgili Düzeltmeler Zabıtnamesi, Cenevre, 3 Aralık 1955;

(v) Genel Anlaşmaya ek listeler metni ile ilgili olarak yapılan Beşinci Tashih ve Tâdiller Protokolü, Cenevre, 3 Aralık 1955;

(vi) Genel Anlaşmaya ek listeler metni ile ilgili olarak yapılan Altıncı Tâdil ve Tashihler Protokolü, Cenevre, 11 Nisan 1957;

(vii) Genel Anlaşmaya ek listeler metni ile ilgili olarak yapılan Yedinci Tâdil ve Tashihler Protokolü, Cenevre, 30 Kasım 1957;

(viii) Brezilya'nın yeni III sayılı listesinin tesisi hakkındaki müzekarelere mütedair Protokol, Cenevre, 1 Aralık 1958;

(ix) Genel Anlaşmaya ek listeler metni ile ilgili olarak yapılan Sekizinci Tâdil ve Tashihler Protokolü, Cenevre, 18 Şubat 1959; ve

(x) Genel Anlaşmaya ek listeler metni ile ilgili olarak yapılan Dokuzuncu Tâdil ve Tashihler Protokolü, Cenevre, 17 Ağustos 1959;

7. Genel Anlaşmaya taraf olan Âkid Taraflar İcra Sekreteri her Âkid Tarafa ve Genel Anlaşmaya geçici olarak iltihak eden her Hükümete işbu Protokolün tasdikli bir örneğini derhal gönderecek ve Protokolün her kabulünü kendilerine bildirecektir.

8. İşbu Protokol Birleşmiş Milletler Şart'ının 102 nci maddesi hükümlerine uygun olarak teskil edilecektir.

Fransızca, İngilizce ve İspanyolca dillerinde tek nüsha olarak ve her üç metin aynı derecede muteber olmak üzere sekiz Şubat bindokuzyüztatmışbeş tarihinde Cenevre'de tanzim edilmiştir.

GÜMRÜK TARİFELERİ VE TİCARET GENEL ANLAŞMASI ÂKID TARAFLARININ İKİNCİ ÖZEL TOPLANTISI HAKKINDA SON SENET

Âkid Taraflar, 21 Mayıs 1963 tarihli Bakanlar Toplantısında alınan bir kararla, az gelişmiş ülkeler ticaretinin geliştirilmesi konusunda Âkid Tarafların deruhde ettiği sorumlulukları ifa edebilmek üzere tatminkâr bir hukukî ve müessesevî yapıya ihtiyacolduğunu kabul etmişlerdir.

Âkid Taraflar, 17 Kasım 1964 tarihinde Cenevre'de yaptıkları özel bir toplantıda, Âkid Tarafların kabulüne sunulmak üzere, «Genel Anlaşmaya ticaret ve kalkınma ile ilgili IV. bir bölümün ithaline dair tadil Protokolü» başlıklı bir protokol hazırlamışlardır.

Bağlı ekte İngilizce ve Fransızca dilleriyle yazılı sözü geçen protokol metninin mevsukiyeti işbu son senet ile tesbit edilmiştir. Protokol metninin İspanyolca metninin mevsukiyeti Âkid Tarafların XXII nci devre toplantısında tesis edilecektir.

Bu hususları teyiden bu toplantıya katılmış olan hükümetlerin tam yetkili temsilcileri işbu son senedi imzalamışlardır.

İngilizce, Fransızca ve İspanyolca dilleri ile ve her üç metin de aynı derecede muteber olmak üzere tek nüsha olarak sekiz Şubat bin dokuz yüz altmış beş tarihinde Cenevre'de tanzim edilmiştir.

TİCARET VE KALKINMA İLE İLGİLİ IV NCÜ BİR KISMIN GÜMRÜK TARİFELERİ VE TİCARET GENEL ANLAŞMASINA İTHALİNE DAİR PROTOKOL HÜKÜMLERİNİN FİLEN UYGULANMASI HAKKINDA BİLDİRİ

(8 Şubat 1965 tarihinde kabul edilmiştir)

Ticaret ve kalkınma ile ilgili IV ncü bir kısmın Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasına ithaline dair tadil protokol metninin mevsukiyetini tesis eden nihai senedin Âkid Taraflar İkinci Özel Toplantısındaki imzası münasebetiyle işbu bildiri tasvibeden hükümetlerin her biri,

— Söz konusu protokolde derpiş olunan tadillerin yürürlüğe girmesinin az-çok gecikebileceğini göz önünde tutarak,

— Bu tadillerin, yürürlüğe girmeden önce, hiçbir vecibe yüklemeyeceğini kabul ederek,

— Protokolde derpiş edilen gayelere mümkün olan süratle ulaşmak maksadiyle gerekli tedbirleri almayı arzu ederek,

8 Şubat 1965 ten itibaren 31 Aralık 1965 e kadar veya tadillerin 31 Aralık 1965 ten evvel yürürlüğe girmesi halinde yürürlüğe giriş tarihine kadar, sözü geçen tadilleri Anayasanın ve mevcut kanunların müsaadesi nisbetinde fiilen uygulama niyetinde olduğunu beyan eder.